

โครงการเสริมสร้างทักษะเบื้องต้นงานสงวนรักษาดิจิทัลจุฬาฯ
สำหรับเครือข่ายวิชาชีพสารสนเทศห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(Chula Digital Preservation Literacy for Chulalinet Practitioners)

หลักการและเหตุผล

ด้วยสำนักงานวิทยทรัพยากร มีการพัฒนาระบบสงวนรักษาดิจิทัล Chula Digital Preservation System ชื่อว่า “Chula AMATA” <https://amata.car.chula.ac.th/> เพื่อให้บริการจัดเก็บ สงวนรักษาเอกสารดิจิทัลระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์จากทุกคณะสถาบันในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งไม่มีการเก็บรักษาในรูปแบบกระดาษอีกต่อไป รวมถึงทรัพยากรสารสนเทศที่แปลงสู่รูปแบบดิจิทัลเพื่อการสงวนรักษา อาทิ หนังสือหายาก เอกสารทรงคุณค่า ภาพถ่ายและจดหมายเหตุที่เป็นมรดกขององค์กร คณะ และมหาวิทยาลัย การทำงานของระบบสงวนรักษาดิจิทัล “Chula AMATA” อ้างอิงมาตรฐาน ISO 14721:2012 - Open archival information system (OAIS) ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลเพื่อการสงวนรักษาทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัลระยะยาว ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในเครือข่ายจุฬาลิเน็ตสามารถนำฝากข้อมูลที่ต้องการสงวนรักษาได้ผ่านระบบการรับฝากข้อมูล <https://submit.amata.car.chula.ac.th/Login>

เพื่อให้งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก้าวหน้า สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในเครือข่ายจุฬาลิเน็ต จึงมีความจำเป็นต้องเข้าร่วมโครงการเสริมสร้างทักษะเบื้องต้นงานสงวนรักษาดิจิทัลจุฬาฯ สำหรับเครือข่ายวิชาชีพสารสนเทศห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Chula Digital Preservation Literacy for Chulalinet Practitioners) เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเรื่องงานสงวนรักษาดิจิทัล เข้าใจประเด็นความเสี่ยงในการดูแลรักษาวัตถุดิจิทัล เข้าใจกระบวนการสงวนรักษาในภาพรวม รู้จักแนวทางประเมินคุณค่าเอกสารเข้าสู่กระบวนการสงวนรักษาระยะยาว สามารถจัดการไฟล์และเมทาดาตาเพื่อทำงานกับระบบได้

วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติงานคลังสารสนเทศดิจิทัล คลังสื่อและจดหมายเหตุ ในหัวข้อต่อไปนี้

1. เรียนรู้ทำความเข้าใจการดูแลรักษาข้อมูลดิจิทัล วงจรชีวิตข้อมูล และความเสี่ยงในการสงวนรักษาดิจิทัล

2. เรียนรู้ทำความเข้าใจความสำคัญของการสงวนรักษาดิจิทัลระยะยาว อาทิ แนวคิดการดูแลรักษาวัตถุ
ดิจิทัล ภาพรวมกระบวนการสงวนรักษาดิจิทัล ประเด็นความเสี่ยงในการดูแลรักษาวัตถุดิจิทัล
3. เรียนรู้กระบวนการทำงานของระบบสงวนรักษาดิจิทัล Chula AMATA และ ความแตกต่างของการสงวน
รักษาดิจิทัลกับกระบวนการทำงานเดิม
4. เรียนรู้รูปแบบไฟล์ การจัดการไฟล์ การจัดการเมตาดาตาเพื่อการสงวนรักษาข้อมูลดิจิทัลระยะยาว
5. เพิ่มพูนทักษะการวิเคราะห์ การคัดเลือก ประเมินคุณค่า และจัดการข้อมูลดิจิทัลของส่วนงาน

กลุ่มเป้าหมาย

สมาชิกเครือข่ายวิชาชีพสารสนเทศห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการ
ข้อมูลสารสนเทศดิจิทัล เช่น ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด ผู้ดูแลคลังข้อมูล คลังสื่อและจดหมายเหตุ ผู้ดูแลระบบไอทีคลัง
สารสนเทศดิจิทัล จำนวนไม่เกิน 40 คน

วิทยากร

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วชิราภรณ์ คลังธนบูรณ์
ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการดูแลรักษาข้อมูลและสารสนเทศ
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. นางสาวศิริพร คำยาด
บรรณารักษ์ ศูนย์สารสนเทศประเทศไทยและประชาคมอาเซียน สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
3. นายวสันต์ สุขสุทธิ
เจ้าหน้าที่บริการสารสนเทศ ฝ่ายจัดการข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

สถานที่

วันที่ 19-20 และ 26-27 มิถุนายน 2568 เวลา 09.00-16.00 น.

ณ ห้องประชุม 3 ชั้น 3 สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้รับผิดชอบ

คณะกรรมการประสานงานระหว่างห้องสมุดในมหาวิทยาลัย ร่วมกับ ศูนย์สารสนเทศประเทศไทยและ
ประชาคมอาเซียน สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าอบรมจะมีความเข้าใจแนวคิด กระบวนการทำงาน และประโยชน์ของระบบสงวนรักษาดิจิทัล
2. ผู้เข้าอบรมจะมีกรอบในการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าสารสนเทศดิจิทัลที่ตนเองดูแลได้
3. ผู้เข้าอบรมมีแนวทางในการจัดการไฟล์และเมทาดาตามาตรฐานสากล
4. ผู้เข้าอบรมสามารถเป็นตัวแทนของคณะหน่วยงานในการเตรียมข้อมูลเพื่อนำเข้าสู่ระบบสงวนรักษาดิจิทัลได้

ตัวชี้วัดผลผลิตของโครงการ

ผู้เข้าอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรอิเล็กทรอนิกส์เมื่อผ่านเกณฑ์ทดสอบหลังการอบรมในแต่ละหลักสูตร
อย่างน้อยร้อยละ 60

กำหนดการ หลักสูตรที่ 1 Digital Curation การดูแลรักษาข้อมูลดิจิทัล

ครั้งที่	วัน-เวลา	หัวข้อ	วิทยากร
1	วันพฤหัสบดีที่ 19 มิ.ย. 2568 เวลา 09.00-12.00 น.	Introduction to Digital Curation เริ่มต้นการดูแลรักษาข้อมูลดิจิทัล ● Data คือ อะไร ● วงจรชีวิตข้อมูลเป็นอย่างไร ● รู้จักกับความเสี่ยงในการสงวนรักษาดิจิทัลเบื้องต้น ● Workshop (Group)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วชิราภรณ์ คลังธนบูรณ์
2	วันศุกร์ที่ 20 มิ.ย. 2568 เวลา 09.00-16.00 น.	Chula Digital Preservation Literacy: ทำความรู้จักข้อมูลดิจิทัลในองค์กร 1. ชวนสำรวจข้อมูลดิจิทัลในองค์กร: องค์กรมีข้อมูลอะไรบ้าง และมาจากไหน (ทำกิจกรรมผ่าน https://www.mentimeter.com) 2. ถ้าต้องเลือก จะเก็บอะไร: ว่าด้วยเรื่องกฎระเบียบ ที่มา และคุณภาพของข้อมูล 3. แหล่งจัดเก็บ การจัดเก็บ: สิ่งที่ควรและไม่ควรทำ (ทดสอบความรู้ความเข้าใจด้วย Menti) 4. รู้จักผู้ใช้และสิทธิ์การเข้าถึง 5. Workshop: สำรวจแหล่งที่มา Workshop: ทดลองทำทะเบียนไฟล์ (Digital Asset Registries)	ศิริพร คำยาด

กำหนดการ หลักสูตรที่ 2 Digital Preservation การสงวนรักษาดิจิทัล

1	วันพฤหัสบดีที่ 26 มิ.ย. 2568 เวลา 09.00-12.00 น.	Conceptualizing Digital Preservation สร้างกรอบแนวคิดเพื่องานสงวนรักษาดิจิทัล ● OAIS Reference Model คืออะไร เกี่ยวกับคนสร้างข้อมูลอย่างไร ● รู้จักกิจกรรมสำคัญในกระบวนการสงวนรักษาดิจิทัล ● คนสร้างข้อมูลจะช่วยให้การสงวนรักษาดิจิทัลได้อย่างไร ● Workshop	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วชิราภรณ์ คลังธนบูรณ์

2	วันศุกร์ที่ 27 มิ.ย. 2568 เวลา 09.00-16.00 น.	Chula Digital Preservation Literacy: เริ่มต้นงาน สงวนรักษาดิจิทัลกับ Chula AMATA 1. ความท้าทายในการจัดการข้อมูลดิจิทัล ก่อนจะเป็น Chula AMATA 2. ข้อมูลดิจิทัลกับการสงวนรักษา: Workflow จากระบบ จัดการคอลเลกชันดิจิทัล Chula DigiVerse สู่ระบบสงวน รักษาดิจิทัล Chula AMATA 3. ข้อพึงระวัง: การสร้างและจัดการข้อมูลดิจิทัลขั้นพื้นฐาน - ชื่อไฟล์/โฟลเดอร์ และโครงสร้างโฟลเดอร์ที่ควรจะเป็น - การฝัง Metadata ในไฟล์ - รูปแบบไฟล์มาตรฐานแนะนำ - การจัดเก็บไฟล์เบื้องต้น 4. Workshop: เทคนิคการสร้างไฟล์เพื่อใช้งานได้นานขึ้น กรณี Word export เป็น PDF สู่ PDF/A * มีแบบทดสอบหลังเรียน (MS Form)	ศิริพร คำยาต วสันต์ สุขสุทธิ
---	--	--	---------------------------------